

NORMAAL

Signalen van: polarisatie, radicalisering en extremisme

STAPPENPLAN

Stap 1

Herkennen van signalen op school/in de klas door docent, mentor of ondersteunend personeel.

Stap 2

Gesprek met de leerling door docent/mentor, eventueel in afstemming, of samen met zorgcoördinator*.

Stap 3

Anoniem bespreken van signaal met aandachtsfunctionaris van school en/of de gemeente/regio.

Stap 4

Gesprek met de ouders en leerling* (evt. toestemming vragen om informatie uit te wisselen) en nagaan of er reeds zorg is ingezet. *Indien nodig stap 5*

Stap 5

Melding doen via reguliere lijn in de gemeente. Coördinatie/regie ligt vanaf dit punt bij de aandachtsfunctionaris van de gemeente.

Stap 6

Afhankelijk van het signaal kan de gemeente de casus bespreken met de weegtafel, *indien nodig stap 7 anders stap 8.*

Stap 7

Casusoverleg - ouders sluiten niet aan!

Stap 8

Na niet opschalen via weegtafel of opschaling van weegtafel, dossier weer terug naar school/ouders of eerstelijns hulpverlening.

*Indien er sprake is van een meerderjarige leerling, in gesprek gaan met de leerling zelf met inachtneming van de regels die gelden voor meerderjarigen

(mogelijke) PARTNERS, niet uitputtend

Noodzakelijk

- School (melder en zorgteam)
- Gemeente (aandachtsfunctionaris)
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Politie (jeugdagent of wijkagent)
- Zorg- en Veiligheidshuis (weegtafel)
- Ouders

Optioneel (afhankelijk van casus)

- Raad voor de Kinderbescherming
- Openbaar Ministerie
- Veilig Thuis
- CTER bij radicalisering
- GGZ Jeugdpreventie
- GGD
- Theoloog
- Leerplichtambtenaar
- Bureau Halt
- School en Veiligheid

BELANGRIJKE INFORMATIE / ADVIEZEN

- Duiding van signalen is nooit een taak die bij één enkele instantie kan worden belegd. Zoek daarom bij signalen altijd de samenwerking op met de weegtafel van het Zorg- en Veiligheidshuis (via de gemeente).
- Stem interventies goed af, omdat het nauw luistert bij de preventie en aanpak van polarisatie en radicalisering.
- De ketenpartners hebben door middel van een convenant samenwerkingsafspraken gemaakt over de omstandigheden onder welke zij gezamenlijk radicaliseringscases willen aanpakken. Het convenant geeft daarmee de belangrijkste doelbinding binnen welke context informatie gedeeld mag worden en welke randvoorwaarden worden gesteld aan de samenwerking. Het radicaliseringsconvenant is het convenant van de ketenpartners waarin is afgesproken dat het ZVH faciliteert.
- Houd altijd zoveel mogelijk contact met de betrokken leerling.
- Via uw ingang bij de gemeente kunt u informatie op (laten) halen voor specifieke trainingen, workshops of algemene informatie over het thema via webinars of bijeenkomsten.

 TIP: Op basis van het signaal is het ook al aan te bevelen om voorafgaand aan het gesprek het signaal anoniem te bespreken met de aandachtsfunctionaris van de gemeente. Hierbij worden tips gegeven voor het gesprek die kunnen helpen in het duiden van een casus.

UITGESCHREVEN STAPPENPLAN

Stap 1: Herkennen van signalen vanuit school/in de klas bijv. door de docent, mentor of ondersteunend personeel.

Een leerling vertoont opvallend/afwijkend gedrag en/of doet zorgelijke uitspraken. (Check: hiervoor is deskundigheidsbevordering en verbinding met elkaar op een school noodzakelijk. Enkel een signalenlijstje is niet afdoende om signalen te herkennen of te kunnen plaatsen. Er zijn hiervoor tools beschikbaar, bijvoorbeeld via School en Veiligheid. Die tools gaan ook in op de informatie/context die je nodig hebt. Spreek af wie hierin het voortouw neemt. <https://www.schoolenveiligheid.nl/kennisbank/intervisietool-bij-een-niet-pluisgevoel/>)

Stap 2: Gesprek met de leerling door de docent/mentor, eventueel in afstemming of samen met de zorgcoördinator.

De school (docent/mentor) checkt of de leerling in beeld is bij het zorgteam en/of jeugdhulpverlening en gaat open het gesprek met de leerling aan, niet oordelend. *Zie tools bij stap 1.*

Stap 3: Anoniem bespreken van signaal en bespreken met aandachtsfunctionaris binnen school en/of van de gemeente/regio.

Hier kan ook de aandachtsfunctionaris van de gemeente/regio of School en Veiligheid worden ingeschakeld voor advies. Ook kan worden besproken of met ouders in gesprek gegaan moet worden en of delen van informatie op basis van een risico-inventarisatie noodzakelijk is.

Stap 4: Gesprek met de ouders en de leerling.

Voor tools om een dergelijk gesprek aan te gaan, kijk op de site van de Expertise-unit Sociale Stabiliteit: <https://www.socialestabiliteit.nl/triggerfactoren/onderwijs/toetreden-tot-een-radical-groep/ga-in-gesprek>
Hoofregel is dat een leerling vanaf zestien jaar toestemming moet verlenen aan de school om met zijn/haar ouders over hem/haar te spreken.

Stap 5: Melding doen via reguliere lijn in de gemeente - Coördinatie/regie ligt vanaf dit punt bij de aandachtsfunctionaris van de gemeente.

De school kan signalen rechtstreeks (anoniem) delen met de aandachtsfunctionaris van de gemeente (indien deze lijn/verbinding is gelegd). In praktijk zal het ook vaak zo zijn dat een docent bijvoorbeeld met de mentor contact legt, die vervolgens een lijstje legt met bijvoorbeeld een wijkagent of het Centrum voor Jeugd en Gezin, Veilig Thuis of een betrokken jeugdhulpverlener. Het is de bedoeling dat deze professionals te allen tijde de signalen (eventueel anoniem) bespreken met een aandachtsfunctionaris polarisatie/radicalisering van de gemeente. Signalen worden zo compleet mogelijk aangeleverd.

Stap 6: Afhankelijk van het signaal kan de gemeente de casus, bespreken met de weegtafel, indien nodig stap 7 anders stap 8.

De weegtafel bestaat uit de driehoek (gemeente, politie en OM), Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering Nederland. Vanuit deze partijen sluiten medewerkers aan met expertise op het gebied van radicalisering en zij duiden de signalen. De weegtafel kan ook een duidingsexpert inschakelen indien nodig. Bij meldingen bij de weegtafel zijn persoonsgegevens nodig. Wanneer er veiligheidsrisico's zijn kan en mag dit zonder toestemming van de betrokkene en/of zijn/haar ouders. In alle andere gevallen dient dit aan de ouders bekend gemaakt te worden. De signalen die binnenkomen bij het ZVH worden geagendeerd ter bespreking met de weegtafel. Het signaal bij de weegtafel kan worden opgeschaald, gemonitord of worden afgeschaald. Bij opschaling wordt de school betrokken bij een plan van aanpak. Er wordt een casuoverleg ingepland, waarin ketenpartners komen tot een eenduidige beeldvorming, duiding en plan van aanpak. Indien monitoring wordt geadviseerd, blijft school zo goed mogelijk in positie (los van het CJG/jeugdhulpverlening die mogelijk wordt ingezet). Wanneer een casus wordt afgeschaald gaat de regie terug naar school, ouders of eerstelijns hulpverlening. Er kunnen meerdere stappen worden gezet bij opschaling of monitoring. Bijvoorbeeld het informeren van ouders/betrokkenen dat zij worden besproken of het doen van een Veilig Thuis melding (door school en/of politie). Ook kan jeugdhulpverlening vrijwillig worden ingezet. In het proces moet aandacht worden besteed aan direct contact met de jongere en een passende - integraal afgestemde - interventie.

Stap 7: Casuoverleg - ouders sluiten niet aan!

Stap 8: Na niet opschalen via weegtafel of opschaling van weegtafel dossier weer terug naar school/ouders of eerstelijns hulpverlening.

Indien (na weegtafel of na een plan van aanpak/interventies) kan worden afgeschaald, wordt het dossier gesloten. Er wordt duidelijk door de partners met elkaar gecommuniceerd over de reden van afschaling. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over wanneer een dossier wordt opgeschaald.

DEFINITIES VAN BEGRIPPEN

Polarisatie

Het verscherpen van tegenstellingen in de samenleving die kunnen resulteren in spanningen tussen groepen.

Radicalisering

Een proces van toenemende bereidheid om de uiterste consequentie uit een denkwijze te aanvaarden en die in daden om te zetten. Deze toenemende bereidheid kan leiden tot gedrag dat andere mensen diep kwetst of in hun vrijheid raakt, kan aanleiding zijn voor individuen of groepen om zich af te keren van de samenleving en kan leiden tot het gebruik van geweld.

Extremisme

Fenomeen waarbij personen of groepen vanuit ideologisch motief bereid zijn in ernstige mate de wet te overtreden of activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen.

Vormen van radicalisering en extremisme

Links- en rechtsextremisme, dierenrechtenextremisme, klimaatextremisme, complotdenken (als dit overeenkomt met de kenmerken van extremisme) en gewelddadig salafisme/jihadisme.

Weegtafel Zorg- en Veiligheidshuis

De weegtafel bestaat uit de driehoek (gemeente, politie en OM), Raad voor de Kinderbescherming en de Reclassering Nederland. Namens deze partijen sluiten medewerkers aan met expertise op het gebied van radicalisering en zij duiden de signalen. De signalen die binnenkomen bij het ZVH kunnen worden geagendeerd ter bespreking met de experts. De weegtafel is er voor heel Oost-Brabant. Bij vragen over het proces van de weegtafel, neem contact op met het ZVH Brabant-Zuidoost: 0492 - 587987 of mail naar info@zvhbzo.nl.

REGIEROLLEN

Coördinatie/regie stap 1 t/m 3

Ligt bij betreffende school

Taken school

- Casusregie (behandeling ligt bij de partners)
- Overzicht van de samenwerkende partners
- Status van het dossier en interventies bewaken
- Tijdige en heldere communicatie

Coördinatie/regie stap 4 en 5

Ligt bij de gemeente

Taken gemeente

- Casusregie:
- Overzicht houden van de samenwerkende partners
- Informatie verzamelen voor de weegtafel
- Status van het dossier en interventies bewaken
- Tijdige en heldere communicatie met partners

Coördinatie/regie stap 6 en 7

Ligt bij gemeente en Zorg- & Veiligheidshuisen

Taken gemeente

- Casusregie:
- Informatie verzamelen voor de weegtafel en duiding
- Status van het dossier en interventies bewaken, bijsturen
- Tijdige en heldere communicatie met partners

Taken Zorg- en Veiligheidshuis

- Procesregie:
- Overzicht houden van de samenwerkende partners
- Procesregie/faciliteren weegtafel
- Procesregie casuoverleg
- Inzetten (duidings)experts

Coördinatie/regie stap 8

Ligt bij de gemeente

Taken gemeente

- Casusregie:
- Overzicht houden van de samenwerkende partners
- Status van het dossier en interventies bewaken
- Tijdige en heldere communicatie met partners

**AFSCHALEN VINDT ALLEEN PLAATS
ALS GEZAMENLIJK DOEL IS BEREIKT!**